

LAKIALOITE 84/2001 vp

Laki kuntalain 86 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan muutettavaksi kuntalain 86 a §:ää siten, että alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/1993) 2 §:ssä tarkoitetun maakunnan liiton ylimmän päättävän toimielimen, maakuntavaltuuston, jäsenet voivat olla jäsenkuntien valtuutettujen ohella myös jäsenkuntien varavaltuutettuja.

Aloitteen tavoitteena on parantaa maakunnan liittojen ylintä päätösvaltaa käyttävien maakuntavaltuustojen toimintaedellytyksiä ja huolehtia toimivien kokoonpanojen aikaansaamisesta maakuntavaltuustojen tehtävien hoitamista varten.

PERUSTELUT

Maakunnan liitot ovat kunnallisen itsehallinnon periaatteiden mukaan toimivia lakisääteisiä kuntayhtymiä. Liitot toimivat lakisääteisinä aluekehitysviranomaisina sekä maakuntakaavoitusviranomaisina ja ovat siten maakunnan johtavia suunnittelu- ja edunvalvontayksiköitä. Kunnalliseen demokratiaan nojaten ne ovat alueensa yhteisen tahdon muodostajia ja työskentelevät maakuntansa henkisen ja aineellisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Liittojen toimintaan kuuluu myös muita kuin laissa säädettyjä tehtäviä. Erityisesti maakunnan liitot toimivat maakunnan kehittämisen keskuksina.

Maakunnan liittojen päättävien elinten luottamushenkilöt ovat jäsenkuntiensa poliittisia vaikuttajia. He edustavat kunnallisvaalien tulosten mukaisesti alueen väestön poliittista tahtoa. Maakunnan liittojen ylintä poliittista valtaa käyttää maakuntavaltuusto. Kooltaan suurin val-

tuusto on Varsinais-Suomessa, 103 jäsentä, ja pienin Itä-Uudenmaan liitossa, 32 jäsentä. Kukin jäsenkunta valitsee sinne edustajansa vaalikaudeksi eli neljäksi vuodeksi. Jäsenkuntien edustajien lukumäärä määritellään asukaslu-kuun perustuen liittojen säännöissä.

Kuntalain 86 a §:n lisäyksellä maakuntavaltuustojen kokoonpanojen on vastattava koko maakunnan poliittisten ryhmien ääniosuuksia. Lisäksi maakunnan liiton ylimmän päättävän toimielimen jäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja. Maakuntavaltuustojen jäseniksi voivat siten päästä vain jäsenkuntien kaupungin- tai kunnanvaltuutetut. Säännöksen kuvattunkaltainen soveltaminen merkitsee samalla sitä, että kunnallislain 11 §:ssä tarkoitettuja kunnanvaltuustojen varavaltuutettujakaan ei kelpuuteta maakuntavaltuustoihin jäseniksi. Erityisesti isoissa maakuntavaltuustoissa, joiden kokoon-

panossa on turvattava sukupuolten välinen tasa-arvo ja otettava huomioon myös kaksikielisyyden vaatimukset, edellä mainittu säännös on aiheuttanut runsaasti käytännön ongelmia. Käytännön ongelmien ja tulkinnanvaraisuuksien poistamiseksi lakialoitteessa ehdotetaan voimassa olevaa säännöstä muutettavaksi siten, että

myös kunnanvaltuustojen varavaltuutetut voisivat päästä maakuntavaltuustojen jäseniksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kuntalain 86 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun kuntalain (365/1995) 86 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 10/1999, seuraavasti:

86 a §

Maakunnan liiton toimielinten kokoonpano ja valinta

Alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/1993) 2 §:ssä tarkoitetun maakunnan liiton ylimmän päättävän toimielimen jäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja tai tämän lain 11 §:ssä tarkoitettuja varavaltuutettuja, ja toimielimessä edustettuina olevien ryhmien ääniosuuksien tulee valittaessa vastata jäsenkuntien

valtuustoissa edustettuina olevien ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa (714/1998) säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Jokaisella jäsenkunnalla tulee olla vähintään yksi edustaja maakunnan liiton ylimmässä päättävässä elimessä.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 2001

Liisa Hyssälä /kesk
Mauri Salo /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Petri Neittaanmäki /kesk
Katri Komi /kesk
Hannes Manninen /kesk
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Timo Kalli /kesk
Hannu Takkula /kesk
Jari Leppä /kesk
Seppo Lahtela /kesk
Niilo Keränen /kesk

Juha Korkea-aho /kesk
Ilkka Kanerva /kok
Heli Paasio /sd
Janina Andersson /vihr
Pertti Hemmilä /kok
Ismo Seivästö /kd
Annika Lapintie /vas
Virpa Puisto /sd
Marjaana Koskinen /sd
Mikko Immonen /vas
Marjukka Karttunen /kok